

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia SO Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2020 r. w Gliwicach

sprawy A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale T. P. i Syndyka Masy Upadłości (...) sp. z o. o. w upadłości w Nowym C.

o podstawę wymiaru składek i podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołań A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 7 grudnia 2018 r. **nr** (...)

11 grudnia 2018 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 7 grudnia 2018 r. w ten sposób, iż stwierdza, że odwołująca A. P. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o. o. w Nowym C. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 listopada 2014 r. do dnia 2 marca 2015 r.;

2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 11 grudnia 2018 r. w ten sposób, iż stwierdza, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe odwołującej A. P. w okresie od dnia 1 grudnia 2009 r. do dnia 31 października 2014 r. stanowią miesięcznie następujące kwoty:

- 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) za okres od 1 grudnia 2009 r. do 28 lutego 2011 r.;
- 22.000 zł (dwadzieścia dwa tysiące złotych) za marzec 2011 r.;
- 29.000 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy złotych) za okres od 1 kwietnia 2011 r. do 31 maja 2012 r.;
- 22.000 zł (dwadzieścia dwa tysiące złotych) za okres od 1 czerwca 2012 r. do 14 stycznia 2013 r.;
- 29.000 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy złotych) za okres od 15 stycznia 2013 r. do 28 lutego 2014 r.;
- 42.000 zł (czterdzieści dwa tysiące złotych) za okres od 1 marca 2014 r. do 31 października 2014 r.;

3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującej kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek

Sygn. akt: VIII U 219/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że A. P. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 1 listopada 2014 r. do 2 marca 2015 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z systemu informatycznego ZUS wynika, że A. P. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. od 1 grudnia 2014 r., natomiast od 1 do 7 listopada 2014 r., od 21 do 28 listopada 2014 r. przebywała na zasiłku chorobowym i od 7 do 16 stycznia 2015 r., od 31 stycznia do 6 lutego 2015 r. zgłosiła roszczenie o zasiłek opiekuńczy. Z kolei 13 maja 2015 r. płatnik składek dokonał zgłoszenia A. P. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 1 listopada 2014 r. i złożył dokumentację rozliczeniową za listopad 2014 r. z podstawą wymiaru składek w wysokości 50 000 zł. Powyższe okoliczności – podjęcie pracy na krótko przed wystąpieniem z roszczeniem o zasiłek chorobowy, ustalenie wynagrodzenia w wysokości 50 000 zł brutto, które znacząco odbiega od wynagrodzeń pozostałych pracowników – świadczą, w ocenie organu rentowego, o pozorności zawartej umowy o pracę z 1 grudnia 2014 r., co w konsekwencji czyni tę umowę nieważną.

A. P. wniosła odwołanie od ww. decyzji, domagając się jej zmiany poprzez uznanie, że podlega ona obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 1 listopada 2014 r. do 2 marca 2015 r. z tytułu umowy o pracę. W uzasadnieniu wskazała, że umowa o pracę z 1 grudnia 2014 r. stanowiła de facto formę aneksu do poprzedniej umowy o pracę zawartej z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) T. P., które to przedsiębiorstwo przekształciło się w (...) sp. z o.o. Była to zatem kontynuacja jej dotychczasowego zatrudnienia. Nadto podnosiła, że w ramach nowej umowy o pracę wykonywała podobne obowiązki jak przed przekształceniem pracodawcy, w szczególności nadzorowała i kierowała stacjami paliw, odpowiadała za zamówienia, sprawy kadrowe, księgowe i administracyjne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Decyzją z 11 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że od 1 grudnia 2009 r. do 31 października 2014 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę A. P. u płatnika składek T. P. stanowi kwota 10 000 zł. W uzasadnieniu ZUS zakwestionował wysokość wynagrodzenia za pracę, które kolejnymi aneksami do umowy o pracę było zwiększane – od 1 grudnia 2009 r. wynagrodzenie ustalono na 15 000 zł brutto miesięcznie, od 1 marca 2011 r. na 22 000 zł brutto miesięcznie, od 1 kwietnia 2011 r. na 29 000 zł brutto miesięcznie, od 1 czerwca 2012 r. na 22 000 zł brutto miesięcznie, od 15 stycznia 2013 r. na 29 000 zł brutto miesięcznie, od 1 marca 2014 r. na 42 000 zł brutto miesięcznie. Zdaniem organu rentowego wynagrodzenie A. P. na przestrzeni lat wzrastało niewspółmiernie do zakresu jej obowiązków, było niewspółmiernie wyższe od wynagrodzenia pozostałych pracowników firmy, a nadto w trakcie przebywania A. P. na długotrwałych zasiłkach w latach 2010-2014 jej obowiązki musieli przejąć inni pracownicy, jednak żaden z nich nie uzyskał wynagrodzenia w kwocie zbliżonej do wynagrodzenia A. P.. Okoliczności te, zdaniem organu rentowego, prowadzą do wniosku, że ustalenie dla ubezpieczonej wynagrodzenia w takiej wysokości nie miało na celu odpłaty za faktycznie wykonaną pracę, a zmierzało do uzyskania przez nią nienależnie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W konsekwencji ZUS powołując się na treść art. 58 § 1 k.c., uznał że aneksy do umowy o pracę w części dotyczącej określenia wynagrodzenia w spornym okresie, jako czynność prawna zmierzająca do obejścia ustawy, są nieważne.

Odwołanie od tej decyzji złożyła A. P.. Odwołująca domagała się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe w okresie od 1 grudnia 2009 r. do 31 października 2014 r. stanowiły kwoty, które stanowiły przychód ze stosunku pracy i wynikały z aneksów do umowy o pracę. W uzasadnieniu podnosiła, że wzrost jej wynagrodzenia w spornym okresie był uzasadniony i wynikał ze znacznego zwiększenia obrotów oraz zysków firmy a także z rozwoju firmy, co przekładało się również na zwiększenie ilości pracy odwołującej. Podkreśliła również, że z uwagi na zajmowane przez nią stanowisko w firmie, którego nie można porównać do żadnego innego stanowiska powoduje, że nie sposób porównywać jej wynagrodzenia z wynagrodzeniami innych pracowników.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w Z. wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Zainteresowany płatnik składek T. P. poparł stanowisko odwołującej.

Zainteresowany syndyk (...) sp. z o.o. nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd połączył sprawy o sygn. VIII U 219/19 i VIII U 220/19 do wspólnego rozpoznania pod sygn. VIII U 219/19.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołująca A. P., urodzona (...), jest z wykształcenia handlowcem – ukończyła zarządzanie i marketing.

W dniu 1 października 2001 r. płatnik składek T. P. prowadzący od 1 stycznia 2001 r. działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) T. P. w B. zawarł z odwołującą (wówczas A. F.) umowę o pracę na czas określony – do 31 marca 2002 r. – w pełnym wymiarze czasu pracy. Stanowisko pracy odwołującej zostało określone jako specjalista ds. handlu i marketingu z miesięcznym wynagrodzeniem 1430 zł brutto. W załączniku do umowy o pracę wymieniono zakres obowiązków odwołującej: wystawianie faktur, obsługa klienta, prowadzenie zeszytu należności, prowadzenie gospodarki magazynowej, prowadzenie książki przychodów i rozchodów, sporządzanie deklaracji.

Firma (...) zajmowała się sprzedażą hurtową i detaliczną paliw. Płatnik składek od 2001 r. prowadził dzierżawioną stację paliw w D..

W dniu 31 marca 2002 r. płatnik składek T. P. zawarł z odwołującą kolejną umowę o pracę – na czas nieokreślony. Pozostałe warunki umowy pozostały w zasadzie bez zmian w stosunku do umowy o pracę z 1 stycznia 2001 r.

W kolejnych latach płatnik składek zawierał z odwołującą następujące aneksy do umowy o pracę, w których zmieniono wynagrodzenie odwołującej:

- aneks nr (...) z 10 października 2002 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 3000 zł brutto miesięcznie;
- aneks nr (...) z 1 stycznia 2003 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 1430 zł brutto miesięcznie;
- aneks nr (...) z 1 czerwca 2004 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 1000 zł brutto miesięcznie;
- aneks nr (...) z 1 stycznia 2005 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 3500 zł brutto miesięcznie;
- aneks z 1 listopada 2007 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 10 000 zł brutto miesięcznie;

- aneks z 1 grudnia 2009 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 15 000 zł brutto miesięcznie;
- aneks z 1 marca 2011 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 22 000 zł brutto miesięcznie;
- aneks z 1 kwietnia 2011 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 29 000 zł brutto miesięcznie;
- aneks z 1 czerwca 2012 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 22 000 zł brutto miesięcznie;
- aneks z 15 stycznia 2013 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 29 000 zł brutto miesięcznie;
- aneks z 1 marca 2014 r. do umowy o pracę wprowadzający wynagrodzenie odwołującej w wysokości 42 000 zł brutto miesięcznie.

W 2005 r. odwołująca zawarła z T. P. związek małżeński. Małżonkowie pozostawali w rozdzielności majątkowej i nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego.

Od 2006 r. firma (...) rozpoczęła budowę własnych stacji benzynowych – w C., której budowa została ukończona w 2011 r. oraz w Ż., której budowa została ukończona w 2012 r. Firma w dalszym ciągu prowadziła również działalność w dotychczas dzierżawionej stacji benzynowej.

T. P. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej odpowiadał za transport paliw, organizował dostawy paliwa, rozmawiał z kierowcami, negocjował ceny paliw, podpisywał najważniejsze dokumenty w firmie. Czasami uczestniczył w rozmowach kwalifikacyjnych pracowników prowadzonych przez odwołującą i współdecydował o zatrudnieniu kandydata.

Odwołująca w ramach zawartej z płatnikiem składek umowy o pracę posiadała szeroki zakres obowiązków. Do jej zadań należało sprawowanie nadzoru nad pracą stacji paliw, pozyskiwanie klientów i negocjacje z nimi, prowadzenie polityki kadrowej, w szczególności poprzez rekrutację, nadzorowanie i zwalnianie pracowników, kontaktowanie się z bankami i pozyskiwanie kredytów na inwestycje firmy, nadzór nad księgowością firmy, kontakt z urzędami, dbanie o zaopatrzenie sklepu na stacjach. Ponadto kontaktowała się z J. C. – współpracującym z firmą (...) pośrednikiem nieruchomości – w zakresie zakupu gruntów pod budowę nowych stacji. Odwołująca przyjeżdżała na stacje codziennie na stacje i osobiście sprawowała nadzór nad działalnością firmy. Odwołująca była pełnomocnikiem przedsiębiorcy T. P., co zostało potwierdzone wpisem do (...). Z racji mnogości obowiązków na odwołującej ciążyła również wysoka odpowiedzialność za realizację jej zadań, ponieważ odpowiadała bezpośrednio za strategiczne obszary rozwoju firmy. Nie było w firmie innego pracownika, który miałby zbliżone obowiązki do A. P.. Odwołująca, jako żona właściciela firmy, poręczała również swoim majątkiem umowy zawierane przez T. P..

Z biegiem lat zakres obowiązków ubezpieczonej w firmie nie zmieniał się znacząco, natomiast zmianie ulegał znacząco ich rozmiar, ponieważ firma dynamicznie się rozwijała, powstawały nowe stacje benzynowe, zatrudniano coraz więcej nowych pracowników, a w szczególności znacząco wzrastały obroty firmy, a jej działalność przynosiła coraz większy dochód.

Jak wynika z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w T. z 31 lipca 2020 r. (k.100) T. P. za lata 2009-2014 uzyskał następujące przychody i dochody z tytułu prowadzonej jednoosobowej działalności gospodarczej:

- w 2009 r. przychód w wysokości 106 187 322,03 zł, dochód w wysokości 1 770 886,43 zł,
- w 2010 r. przychód w wysokości 125 579 700,73 zł, dochód w wysokości 1 095 721,23 zł,

- w 2011 r. przychód w wysokości 167 441 362,76 zł, dochód w wysokości 1 486 607,73 zł,
- w 2012 r. przychód w wysokości 195 387 366,42 zł, dochód w wysokości 1 233 106,92 zł,
- w 2013 przychód w wysokości 214 195 725,46 zł, dochód w wysokości 1 233 106,92 zł,
- w 2014 r. przychód w wysokości 164 230 725,46 zł, dochód w wysokości 506,436,22 zł.

Powyższe okoliczności wpływały na decyzje T. P. o podwyższaniu wynagrodzenia odwołującej, w związku z czym w spornym okresie zawierał z nią kolejne aneksy do umowy o pracę w zakresie wysokości jej wynagrodzenia.

W październiku 2014 r. doszło do przekształcenia Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego (...) T. P. w jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (...) sp. z o.o. w Nowym C.. (...) sp. z o.o. została wpisana do KRS 31 października 2014 r. a jedynym udziałowcem został T. P.. Zarząd spółki był dwuosobowy, a w jego skład wchodził T. P. będący prezesem oraz A. P. jako wiceprezes.

W dniu 1 grudnia 2014 r. odwołująca zawarła ze spółką (...) sp. z o.o. umowę o pracę na czas nieokreślony, na stanowisku wiceprezesa zarządu spółki z wynagrodzeniem w wysokości 30 000 zł brutto miesięcznie. W ramach umowy o pracę odwołująca miała wykonywać te same czynności co na podstawie umowy o pracę zawartej z T. P., poszerzone o czynności związane z wykonywaniem obowiązków członka zarządu spółki, w szczególności w zakresie podpisywania dokumentów, zarządzania i reprezentowania spółki.

W grudniu 2014 r. dokonano zmiany w strukturze własnościowej spółki polegającej na przekazaniu przez T. P. połowy udziałów w spółce na rzecz odwołującej.

W marcu 2015 r. odwołująca stała się jedynym udziałowcem (...) sp. z o.o. oraz prezesem jednoosobowego zarządu spółki.

Jak wynika z informacji Naczelnika Pierwszego (...) Urzędu Skarbowego w S. z 3 sierpnia 2020 r. (k.101) (...) sp. z o.o., zgodnie ze złożonymi deklaracjami CIT-8, w 2014 r. wykazała przychód w wysokości 23 286 404,86 zł oraz stratę w wysokości 39 264,54 zł, a w 2015 r. przychód w wysokości 114 404 415,06 zł oraz stratę w wysokości 19 092,72 zł.

W okresach od 1 grudnia 2014 r., natomiast od 1 do 7 listopada 2014 r., od 21 do 28 listopada 2014 r. przebywała na zasiłku chorobowym i od 7 do 16 stycznia 2015 r., od 31 stycznia do 6 lutego 2015 r. zgłosiła roszczenie o zasiłek opiekuńczy.

We wcześniejszych latach również zdarzało się, że odwołująca przebywała na długotrwałych zwolnieniach lekarskich. Wówczas niektóre jej obowiązki wykonywał T. P. oraz ustanowiony pełnomocnikiem (...) sp. z o.o. J. C., natomiast pewne zadania należące do odwołującej były przekładane do momentu jej powrotu do pracy. Nawet w sytuacji, gdy J. C. wykonywał pewne czynności odwołującej, pozostawał z nią w stałym kontakcie telefonicznym lub widywał się z nią osobiście i przyjmował od niej dyspozycje i polecenia.

Odwołująca od 18 roku życia choruje na stwardnienie rozsiane. Od końca 2018 r. pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Odwołująca obecnie nie pozostaje już w związku małżeńskim z T. P..

Z uwagi na pogarszający się stan zdrowia odwołującej, prowadzenie spółki stało się dla niej utrudnione. W konsekwencji (...) sp. z o.o. zaczęła przynosić straty.

Postanowieniem z 29 listopada 2018 r. (sygn. XII GU 503/18) Sąd Rejonowy w Gliwicach ogłosił upadłość (...) sp. z o.o. oraz wyznaczył syndyka masy upadłości spółki w osobie S. C..

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie akt organu rentowego, informacji z KRS (k.47-51), informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w T. z 31 lipca 2020 r. (k.100), informacji Naczelnika Pierwszego (...) Urzędu Skarbowego w S. z 3 sierpnia 2020 r. (k.101), zeznań świadka J. C. (nagranie z rozprawy z 16 lipca 2019 r., k. 56), przesłuchania zainteresowanego T. P. (nagranie z rozprawy z 2 października 2020 r., k. 110) i przesłuchania odwołującej (nagranie z rozprawy z 2 października 2020 r., k. 110).

Sąd ocenił zgromadzony materiał dowodowy jako kompletny i wiarygodny, a przez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. Zeznania świadka oraz stron były spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniały oraz w sposób przekonywujący obrazowały rodzaj i charakter wykonywanej przez odwołującą pracy oraz okoliczności zawarcia spornej umowy o pracę i fakt wykonywania przez odwołującą pracy w ramach tej umowy, a nadto znajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania zasługują na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie przedmiotem sporu była kwestia prawidłowości decyzji organu rentowego z 7 grudnia 2018 r., w której stwierdzono, że odwołująca jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 listopada 2014 r. do 2 marca 2015 r., a także decyzji z 11 grudnia 2018 r. w której stwierdzono, że od 1 grudnia 2009 r. do 31 października 2014 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę odwołującej u płatnika składek T. P. stanowi kwota 10 000 zł, a nie kwoty wskazane w aneksach do umowy o pracę.

W ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie wskazuje jednoznacznie na wadliwość obu zaskarżonych decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1 i art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.), zwanej dalej również „ustawą systemową”, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Obowiązkowym ubezpieczeniom pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania (art. 13).

Art. 8 pkt 1 ustawy systemowej stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany, jako osoba współpracująca.

Według definicji zawartej w art. 22 ust. 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Wreszcie, art. 38 ust. 1 ustawy stanowi, że w razie sporu dotyczącego obowiązku ubezpieczeń społecznych Zakład wydaje decyzję osobie zainteresowanej oraz płatnikowi składek. Z kolei art. 83 ust. 1 tej ustawy przyznaje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencje do wydawania decyzji w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności między innymi: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Stosownie zaś do treści art. 58 k.c.:

§ 1. Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

§ 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

§ 3. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 maja 2005 r., sygn. akt III AUa 283/2005). Podkreślić też należy, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. – tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 25 stycznia 2005 r., sygn. akt II UK 141/2004, publik. OSNP 2005/15 poz. 235, Monitor Prawniczy 2006/5 str. 260),

Należy wskazać, że pozornosc oświadczenia woli (art. 83 § 1 k.c.) została potraktowana przez ustawodawcę jako wada oświadczenia woli, nie dotyczy więc oświadczeń wiedzy. Jest to jednak wada szczególnego rodzaju, bo dotycząca oświadczenia złożonego świadomie i swobodnie dla pozorów drugiej stronie, która o takim oświadczeniu wie i na to się zgadza. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 8 czerwca 1971r., II CR 250/71).

Z kolei w wyroku z 23 czerwca 1986 r., I CR 45/86, Sąd Najwyższy zdefiniował pozornosc, jako „wadę oświadczenia woli polegającą na niezgodności między aktem woli, a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony zgodne są co do tego, aby wspomniane oświadczenie woli nie wywoływało skutków prawnych”. Nie można też przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadomie to przyjmował (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2001r., II UKN 258/00).

Sąd podziela w pełni stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z 1 czerwca 2010 r. (II UK 34/10), iż „o czynności prawnej sprzecznej z ustawą lub mającej na celu obejście ustawy można mówić tylko wtedy, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie ma na celu obejścia prawa dokonanie czynności prawnej dla osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowego oraz wypadkowego i chorobowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń, nie jest obejściem prawa.”

Przechodząc od powyższych rozważań na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe w żadnym wypadku nie wykazało, by ustalone w spornym okresie, tj. od 1 grudnia 2009 r. do 31 października 2014 r., kolejnymi aneksami do umowy o pracę wynagrodzenie odwołującej było zawyżone, ani też by umowa o pracę z 1 grudnia 2014 r., którą zawarła odwołująca z (...) sp. z o.o., stanowiła czynność prawną pozorną, a w konsekwencji prowadziła do nieobjęcia odwołującej obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi jako pracownika od 1 listopada 2014 r. do 2 marca 2015 r.

W pierwszej kolejności – w zakresie dotyczącym zaskarżonej decyzji z 11 grudnia 2018 r. – należy wskazać, że podstawy wymiaru składek w okresie od 1 grudnia 2009 r. do 31 października 2014 r. na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe odwołującej jako osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę u płatnika składek T. P. nie były wygórowane, zatem nie doszło do naruszenia zasad współżycia społecznego i nieuzasadnione było w zaskarżonej decyzji ustalenie tej podstawy przez organ rentowy na kwotę 10 000 zł.

Zebrany w sprawie obszerny materiał dowodowy potwierdza jednoznacznie, że odwołująca już od początku prowadzenia przez płatnika składek jednoosobowej działalności gospodarczej aktywnie

uczestniczyła w jej rozwoju i zajmowała się najważniejszymi sprawami firmy. Zakres obowiązków odwołującej był bardzo szeroki – sprawowała nadzór nad pracą stacji paliw, pozyskiwała klientów, uczestniczyła w negocjacjach, odpowiadała za politykę kadrową, kontaktowała się z bankami i urzędami, nadzorowała księgowość firmy, dbała o zaopatrzenie sklepu na stacjach. Odwołująca miała też pełnomocnictwo do reprezentowania przedsiębiorcy T. P..

W spornym okresie zakres obowiązków ubezpieczonej w firmie nie zmieniał się znacząco, natomiast zmianie znaczącemu zwiększeniu uległ ich rozmiar, ponieważ firma dynamicznie się rozwijała, powstawały nowe stacje benzynowe, zatrudniano coraz więcej nowych pracowników, a w szczególności znacząco wzrastały obroty firmy. Okoliczności te generowały coraz więcej obowiązków, które rodzajowo były podobne, jednak z uwagi na rozwój firmy niosły ze sobą również większą odpowiedzialność. Na znaczącą rolę odwołującej w firmie wskazywał również świadek J. C., podając że większość spraw dotyczących firmy nadzorowała właśnie odwołująca.

W ocenie Sądu w takiej sytuacji zupełnie naturalnym było zwiększanie przez płatnika składek w kolejnych latach wynagrodzenia odwołującej. Było to uzasadnione tym bardziej, że dochody firmy stale rosły, co odzwierciedlają informacje przekazane przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w T.. Ponadto, jak zeznał na rozprawie zainteresowany płatnik składek T. P., nie było w firmie osoby o takim zakresie obowiązków jakie miała odwołująca, a gdyby zatrudnił kogoś na jej miejsce zaoferowałby takie samo wynagrodzenie jak wypłacane odwołującej.

Powyższe świadczy o tym, że wynagrodzenie otrzymywane przez ubezpieczoną z tytułu umowy o pracę zawartej z T. P.:

- za okres od grudnia 2009 r. do lutego 2011 r. w kwocie 15 000 zł miesięcznie,
- **w marcu 2011 r. w kwocie 22 000 zł miesięcznie,**
- **za okres od kwietnia 2011 r. do maja 2012 r. w kwocie 29 000 zł miesięcznie,**
- za okres od czerwca 2012 r. do 14 stycznia 2013 r. w kwocie 22 000 zł miesięcznie,
- za okres od 15 stycznia 2013 r. do lutego 2014 r. w kwocie 29 000 zł miesięcznie,
- za okres od 1 marca 2014 r. do 31 października 2014 r. w kwocie 42 000 zł miesięcznie

nie było zawyżone i mogło stanowić podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, nie sposób zarzucić działaniu stron naruszenia zasad współżycia społecznego.

W konsekwencji Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję z 11 grudnia 2018 r. i orzekł jak w pkt 2 sentencji.

W zakresie dotyczącym zaskarżonej decyzji z 7 grudnia 2018 r. stwierdzającej, że A. P. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 listopada 2014 r. do 2 marca 2015 r., Sąd również nie miał wątpliwości co do jej nieprawidłowości.

Postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd jednoznacznie wykazało, że kwestionowane przez ZUS zawarcie z odwołującą umowy o pracę nie było czynnością pozorną, a było ukierunkowane na faktyczne wykonywanie przez nią pracy w ramach stosunku pracy i zostało podyktowane i uzasadnione konkretnymi okolicznościami, tj. przekształceniem jej dotychczasowego pracodawcy – firmy (...) prowadzonej w formie jednoosobowej działalności

gospodarczej – w spółkę kapitałową (...) sp. z o.o., koniecznością zatrudnienia odwołującej na takim samym stanowisku i z takimi samymi obowiązkami jak w firmie (...) oraz powierzeniu jej zadań wiceprezesa zarządu.

Praca była przez odwołującą faktycznie wykonywana. Zakres jej obowiązków był w zasadzie taki sam jak podczas zatrudnienia u płatnika składek T. P., poszerzony natomiast o czynności związane z wykonywaniem obowiązków członka zarządu spółki, w szczególności w zakresie podpisywania dokumentów, zarządzania i reprezentowania spółki.

W ocenie Sądu, zgromadzony materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, że zawarta przez strony umowa o pracę nie była czynnością pozorną w zakresie samego jej zawarcia, jak i określonego w niej wynagrodzenia.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję z 7 grudnia 2018 r. i orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w pkt 3 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

(-) sędzia Jolanta Łanowy – Klimek